

Manhemsskolan
Centrumvägen 52

2010-06-23
Dnr 43-2009: 4146

952 21 Kalix

Skolbeslut för Grundskola

efter tillsyn av Manhemsskolan
i Kalix kommun

2010 -06-23

Ingegerd Dahlgren och Charlotte Sundqvist

Centrumvägen 52

952 21 Kalix

Tillsyn i Manhemsskolan

Grundskola årskurserna 79

Helhetsbedömning och beslut

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Granskningen avser inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan. Istället har en bedömning gjorts av i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i detta beslut grundas på de dokument som Manhemsskolan och Kalix kommun skickat in, de verksamhetsredogörelser de lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten.

Tillsynen visar att Manhemsskolan har vidtagit åtgärder på flertalet av de områden som Skolverket påtalade i inspektionen av skolan år 2005. Skolan har utvecklat sitt kvalitetsarbete där bland annat uppföljning och utvärdering av kunskapsresultaten samt klassens kvalitetsredovisning ingår. Skolan har även identifierat bristområden och vidtagit åtgärder på främst individnivå men också på grupp- och organisationsnivå. Generellt har dokumentationen av beslut och den egna kontrollen förbättrats. Åtgärdsprogram utarbetas exempelvis till alla elever som har svårigheter. Sedan inspektionen år 2005 har också lärarnas medvetenhet om uppdraget tydligt förbättrats men lärarna har kommit olika långt i sitt arbete. Intrycket av en skola med en trygg lärandemiljö och en god stämning mellan elever och lärare kvarstår även i denna tillsyn.

Det finns dock behov av ytterligare åtgärder i arbetet med att ge alla elever förutsättningar att nå lägst betyget Godkänt i alla ämnen. Manhemsskolan har förbättrat sitt meritvärde och andelen elever som nått målen i alla ämnen har ökat med 15 procentenheter sedan år 2005. Dock ligger skolans resultat fortfarande under rikets nivå. Det är stora skillnader i betygsresultaten mellan flickor och pojkar. Pojkar har lägre måluppfyllelse i alla ämnen i jämförelse med riket. För flickorna är det däremot tvärtom. Skolan

har också en andel elever med frånvaro där, enligt skolan, andelen pojkar är dominerande. Trots flertalet vidtagna åtgärder har resultaten för särskilt pojkar inte ökat nämvärt.

Manhemsskolan har vidtagit olika åtgärder för att öka motivationen och ändra attityden till skola. En åtgärd är exempelvis projektet Kunskap ger arbete, ett samarbete med näringslivet i Kalix. Andra åtgärder som pågår är att utveckla undervisningens innehåll och arbetssätt samt ge eleverna möjlighet att arbeta med sina individuella utvecklingsplaner. Vidare planerar skolan inför nästa läsår att ge bättre förutsättningar för lärarnas samverkan inom och mellan ämnen. Det framgår dock inte tydligt att dessa utvecklingsprocesser kontinuerligt följs upp och analyseras.

För att säkerställa att relevanta åtgärder vidtagits i syfte att förbättra kunskapsresultaten, särskilt för pojkar, finns det enligt Skolinspektionen behov av att kontinuerligt följa och analysera de utvecklingsprocesser som pågår. Även en djupare analys av resultaten behöver genomföras utifrån några områden som framkommit vid tillsynen. Rektorerna behöver exempelvis genomföra en samlad uppföljning och utvärdering av hur stödinsatser används och vilka effekter de får. Studiehandledning på modersmålet är ett viktigt stöd som inte tillgodoses enligt förordningen. Rektorerna behöver även säkerställa att bedömningar av eleverna genomförs så likvärdigt som möjligt.

Sammantaget bedömer Skolinspektionen att finns det goda förutsättningar för Manhemsskolan att nå högre måluppfyllelse genom systematiskt arbete som bedrivs kontinuerligt och processinriktat och inkluderar olika nivåer i skolan. Det kräver fastlagda rutiner med tydlig planering, ansvarsfördelning, tidplaner, dokumentation, verktyg och metoder för arbetet.

Skolinspektionen har i tillsynen av Manhemsskolan identifierat följande brister som ska åtgärdas

- Skolan säkerställer inte att alla elever ska ges förutsättningar att nå lägst betyget Godkänt i alla ämnen (Lpo 94, avsnitt 2.2 Kunskaper, 2 kap. 6 § grundskoleförordningen och kursplanerna).
- Rektorerna genomför inte kontinuerliga uppföljningar och utvärderingar i tillräcklig omfattning (2 kap. 2 § skollagen och Lpo 94, avsnitt 1 Skolans värdegrund och uppdrag samt avsnitt 2.8 Rektors ansvar).
- Rektorerna utvärderar och omprövar inte regelbundet på skolnivå de särskilda stödinsatser som ges (5 kap. grundskoleförordningen och Lpo 94 avsnitt 2.8 Rektors ansvar).

- Rektorerna säkerställer inte att bedömningen och betygssättningen av elevernas måluppfyllelse är likvärdig (Lpo 94 avsnitt 2.8 Rektors ansvar).
- Lärarna samverkar inte i tillräcklig grad inom skolan för elevernas lärande (Lpo 94 avsnitt 2.2 Kunskaper samt avsnitt 2.8 Rektors ansvar).
- Eleverna upplever inte undervisningen stimulerande i alla ämnen och undervisningen utgår inte i tillräcklig grad från elevernas tidigare erfarenheter och kunskaper (Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, avsnitt 2.2 Kunskaper, Riktlinjer, Mål att sträva mot).
- De åtgärdsprogram som skolan utarbetar uppfyller inte grundskoleförordningens krav (5 kap. 1 § grundskoleförordningen).
- Skolan erbjuder inte studiehandledning till samtliga elever som är i behov av det (5 kap. 2 § grundskoleförordningen).

Bedömningarna redovisas i bilaga 1

Skolbeslut

Tillsyn i Manhemsskolan

Datum: 2010-06-23

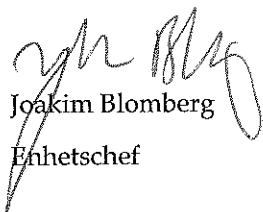
4 (4)

Dnr 43-2009: 4146

Rektorer och Kalix kommun har ansvar för att Manhemsskolans brister åtgärdas. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast tre månader från den dag beslutet för Kalix kommun meddelas. Skolinspektionen kommer då att följa upp beslutet. Skolinspektionen förutsätter dock att rektorerna och Kalix kommun snarast vidtar åtgärder för att rätta till bristerna. Skolinspektionen kan komma att tidigare än angivet datum begära att få ta del av arbetet med att åtgärda bristerna.

I ärendets slutliga handläggning har utredaren Marcus Rönnegård och undervisningsrådet Jonas Hedström deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Joakim Blomberg
Enhetschef

Solweig Bäckman
Undervisningsråd

Bilagor:

Bilaga 1	Allmänt om tillsynen och beskrivning av skolan
Bilaga 2	Tillsynsprotokoll och bedömningar för Manhemsskolan

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför tillsyn i Kalix kommun under våren 2010. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte Manhemsskolan den 25 och 26 maj 2010.

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. Skolbesöket kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

När tillsynen har genomförts i hela kommunen sammanställs iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen i ett beslut (slutligt beslut). Skolbesluten från samtliga skolor i kommunen fogas då till det beslutet som bilagor. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits med anledning av påtalade brister senast tre månader efter att kommunbeslutet meddelades.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: **måluppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö** samt **enskild elevs rätt**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och Manhemsskolan, dels den information som samlats in under besöket. I Manhemsskolan skola intervjuades rektorerna, lärare, annan personal och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorerna har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Tabell 1.: Antal elever på Manhemsskolan

Manhemsskolan	Antal elever
Grundskola	436

Källa: Manhemsskolans uppgifter

Manhemsskolan ligger i centrala Kalix. Skolan har tillgång till idrottshall, stora ytor för uteaktiviteter samt bibliotek. Manhemsskolan är den enda kommunala grundskolan för elever i årskurserna 7-9.

Utbildningen vid Manhemsskolan omfattar grundskolans årskurser 7-9. Eleverna är organiserade i årskursvisa klasser med 17 elever i varje klass. Personalen är organiserad i tre årskursvisa arbetslag. Skolan leds av två rektorer. Vid tillsynen är en av rektorerna tillförordnad skolchef.

Tillsynsprotokoll för Manhemsskolan

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

Lärarnas bedömning och utvärdering

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

Tillit till elevens förmåga

Trygghet och studiero

Enskild elevs rätt

Bedömning (och betyg)

Undervisningstid och val

Särskilt stöd

Studie- och yrkesvägledning

Avgifter

Rektorns beslutsfattande

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Måluppfyllelse och resultat

Bedömningsområde: Kunskaper

Bedömning

Skolinspektionen bedömer att Manhemsskolan behöver vidta ytterligare åtgärder för att alla elever ska ges förutsättningar att nå lägst betyget Godkänt i alla ämnen.

Författningsstöd

Lpo 94, avsnitt 2.2 Kunskaper, Mål att uppnå i grundskolan

Kursplanerna

Motivering

Betygsresultaten i årskurs 9 visar att andelen behöriga elever till nationellt program, det genomsnittliga meritvärdet och andelen elever som nått målen i alla ämnen har, under flera, år legat lägre än nivån för riket. Statistiken visar på betydande skillnader i betygsresultaten mellan flickor och pojkar samt låga betygsresultat inom de naturorienterande ämnena och särskilt för pojkar.

Manhemsskolan har förbättrat sitt meritvärde sedan år 2005 men ligger fortfarande under rikets nivå. Andelen behöriga elever till nationellt program har under åren 2005–2008 legat på ungefär samma nivå men för år 2009 visar skolan ett högre resultat och något över rikets nivå. Andelen elever som nått målen i alla ämnen har ökat med 15 procentenheter. Skolan ligger dock under rikets nivå.

Flickorna når högre kunskapsresultat än pojkarna och ligger även högre än rikets nivå avseende meritvärde, andel elever som är behöriga till nationellt program och andelen som nått målen i alla ämnen. Pojkarna når däremot betydligt lägre nivå än rikets avseende meritvärde och andelen som nått målen i alla ämnen. Sedan år 2005 har pojkarnas meritvärde förbättrats med ungefär 10 procentenheter. Däremot ligger resultaten för andelen pojkar behöriga till nationellt program på ungefär samma nivå under åren 2005–2009. En viss ökning har skett under samma tidsperiod av andelen pojkar som nått målen i alla ämnen.

När det gäller andelen elever som nått lägst målen för Godkänt i de naturorienterande ämnena har dessa ämnen över tid visat de lägsta betygsresultaten. Andelen pojkar som inte nått målen i dessa ämnen år 2009 ligger på ungefär 24 procent medan å andra sidan andelen flickor som minst når betyget Godkänt är cirka 80 procent i motsvarande ämnen. Av intervjuer och dokumentstudier framgår att de naturorienterande ämnena ofta tas bort vid anpassad studiegång. Det förklaras av lärare i de naturorienterande

ämnena att de själva inte driver det utan att det av tradition finns en bild av att dessa ämnen upplevs svåra.

Skolinspektionen konstaterar vidare att inte alla elever genomför de nationella ämnesproven vid skolan, trots att de är obligatoriska. I exempelvis ämnet matematik har 11 procent av eleverna inte deltagit i ämnesprovet. Av dessa elever är 62 procent pojkar. Relationen mellan nationella ämnesprov och slutbetyg stämmer i huvudsak med rikets nivå. Att en viss andel elever inte genomför de nationella proven medför att resultatbilderna för skolan inte ger en reell bild i dessa ämnen.

Manhemsskolan konstaterar att pojkar har lägre måloppfyllelse i alla ämnen i jämförelse med riket, medan för flickorna är det tvärtom. Skolan har också frånvaro där enligt skolan andelen pojkar är dominerande. I sin analys har skolan kunnat se att låga kunskapsresultat har direkt samband med hög frånvaro. Skolan konstaterar vidare att om en pojke och flicka har lika hög frånvaro når flickor oftare målen.

Utifrån den utbildningsinspektion som Skolverket genomförde år 2005 har Manhemsskolan vidtagit ett flertal åtgärder och förbättrat sitt kvalitetsarbete. Skolan har identifierat bristområden och vidtagit åtgärder på främst individnivå- men också på grupp- och organisationsnivå. Trots detta har resultaten för särskilt pojkar inte ökat nämvärt. I de långsiktiga processer som pågår vid skolan med att öka motivationen och ändra attityden till skola framgår det inte tydligt att dessa processer kontinuerligt följs upp och analyseras på alla nivåer i skolan så att relevanta åtgärder kan vidtas. Inom processarbetet med att utveckla undervisningen är det viktigt att alla elevers resultat synliggörs och analyseras så att åtgärder inte enbart sker på individnivå utan också utgör ett underlag för diskussioner och analyser på skolnivå avseende exempelvis arbetssätt och innehåll. Även andelen elever som har frånvaro bör tydligt relateras till det inre arbetet i skolan. Vidare bör exempelvis elevhälsoarbetet implementeras och teamets roll och kompetenser tydliggöras för alla på skolan.

Mot bakgrund av att alla elever inte når målen för utbildningen och att skolan inte kontinuerligt följer upp och utvärderar alla utvecklingsprocesser som pågår och arbetet med särskilt stöd på skolnivå, behöver skolan säkerställa att alla elever ges förutsättningar att lägst nå målen för utbildningen.

Det finns, enligt Skolinspektionen, behov av att fördjupa analysen av resultaten ytterligare utifrån några områden som framkommit vid tillsynen. Se vidare nedan under bristområdena *Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering och Fokus på lärande*

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Bedömning

Skolinspektionen bedömer att rektorerna behöver genomföra kontinuerliga uppföljningar och utvärderingar på olika nivåer i skolan av de utvecklingsinsatser/processer

Skolinspektionen, avdelningen i Umeå, Box 3177, 903 04 Umeå, Besök: Nygatan 18-20

Telefon: 08-586 080 08, Fax: 08-586 080 08

www.skolinspektionen.se

som pågår. Skolinspektionen gör också bedömningen att rektorerna på skolnivå behöver utvärdera och ompröva alla de särskilda stödinsatser som ges. Skolinspektionen bedömer också att rektorerna i sitt fortsatta utvecklingsarbete behöver säkerställa att eleverna bedöms och betygssätts likvärdigt på skolan.

Författningsstöd

1 kap. 2§ skollagen

Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Den enskilda skolans utveckling, avsnitt 2.8 Rektors ansvar

5 kap. grundskoleförordningen

Motivering:

Uppföljning och utvärdering av kunskapsresultaten

Tillsynen visar att Manhemsskolan arbetar tydligt med att följa upp och utvärdera kunskapsresultaten. De elever som inte nått målen i svenska, engelska och matematik, de skillnader i resultat som finns mellan flickor och pojkar, samt de lägre betygsresultaten under ett antal år i de naturorienterande ämnena, följs upp och utvärderas och analyseras. Detta sker bland annat i ämneslagen men också på skolnivå. En pedagogisk utvecklingsplan för de naturorienterande ämnena ska enligt skolans kvalitetsredovisning år 2009 utarbetas.

Åtgärder har också vidtagits. Intervjuer och dokumentstudier visar att rektorerna tar ansvar för att resultat följs upp och utvärderas. Rektorerna följer exempelvis upp de skriftliga omdömena vilka utgör underlag till elevernas IUP. Vid medarbetarsamtalen utgår rektorerna bland annat från elevernas resultat och för samtal om hur läraren planerar sin undervisning. De besöker i mån av tid lektioner och deltar ibland vid utvecklingssamtal.

Vid Manhemsskolan pågår många utvecklingsprocesser för att öka måluppfyllelsen. Alla processer följs dock inte upp och analyseras lika tydligt. Resultatet av skolans fokusdagar, arbetssätt och innehåll, det sammantagna arbetet med frånvaron, kravnivåer inom och mellan ämnen är, enligt intervjuer, områden som på ett mer systematiskt sätt behöver utvärderas och analyseras.

Det finns enligt Skolinspektionen behov av att systematiskt följa och analysera de långsiktiga utvecklingsprocesser som pågår. Detta för att kunna säkerställa att relevanta åtgärder vidtagits i syfte att förbättra kunskapsresultaten, särskilt för pojkar. Se bedömningsområdet *Fokus på lärande*. I intervjuer och i betygsstatistik framgår att större fokus behöver läggas på att alla elever, särskilt pojkar, når högre måluppfyllelse i alla ämnen.

Utvärdering av särskilda stödinsatser på skolnivå

I Manhemsskolans elevhälsoteam ingår specialpedagoger, kurator, skolsköterska, studie- och yrkesvägledare samt rektorer. Teamet har regelbundna möten för att ta upp elevärenden. Som nämnts framkommer dock i intervjuer med rektorer och elevhälso-team en otydlighet på skolan hur arbetsgången ska ske. Rektorerna använder sig i olika grad av teamets kompetenser.

Skolan vidtar en rad åtgärder för elever i behov av särskilt stöd. Kompensatoriska hjälpmedel är vanligt förekommande och specialpedagogerna stödjer lärarna men arbetar också direkt med elever. Skolan erbjuder specialpedagogiskt stöd i främst ämnena svenska, matematik och engelska. Stöd i andra ämnen ges exempelvis i ämnet idrott och hälsa och de naturorienterande ämnena. Elever erbjuds extra undervisning på olika sätt i syfte att nå målen för Godkänt. Skolan har även vidtagit åtgärder på grupp och organisationsnivå. Exempelvis är eleverna organiserade i klasser om 17 elever i syfte att förbättra arbetsmiljön och att bättre kunna tillgodose elevernas olika behov. Intervjuer och klassens kvalitetsredovisning som utgör underlag i skolans kvalitetsredovisning bekräftar att studieron förbättrats. Skolan genomför också fokusdagar för att bland annat stödja elever som befarsas att inte nå målen.

Insatser på individnivå följs systematiskt upp och utvärderas. Däremot är det inte lika tydligt att alla former av stöd som skolan genomför, systematiskt följs upp och utvärderas. För att säkerställa att elever i behov av särskilt stöd får rätt stöd behöver rektorerna på skolnivå, som en del i kvalitetsarbetet, i högre grad regelbundet följa upp, utvärdera och analysera alla stödformer som ges.

Likvärdig bedömning och betygssättning på skolan

Manhemsskolan har som nämnts under en tid haft låga betygsresultat men en viss förbättring har skett. Ett tydligt utvecklingsarbete pågår där rektorerna har en strategi för arbetet. Lärarnas medvetenhet om uppdraget har tydligt förbättrats sedan inspektionen år 2005. Dock har lärarna kommit olika långt i sitt arbete.

Av intervjuer och dokumentstudier framkommer att det varierar beroende på lärare och ämnen i vad mån eleverna bedöms och betygssätts likvärdigt. Eleverna uppger att de i vissa ämnen regelbundet tar upp mål och hur de kan tolkas samt vilka underlag som lärare använder i bedömningen av elevens kunskaper. I flera ämnen finns matriser för att tydliggöra krav och förväntningar. Det förekommer också att elever är delaktiga i bedömningen av sin egen måluppfyllelse och de informeras vid flera tillfällen om sin kunskapsutveckling. Det framgår vidare att flera lärare visar stort engagemang och ställer höga förväntningar och krav medan en del lärare uppfattas av eleverna att framför allt nöja sig med att eleverna når Godkänt. Inom samma ämne/ämbesblock och årskurs uppfattar eleverna att det kan vara olika lätt eller svårt att nå ett betygssteg. De uppger också att det kan variera mellan lärare inom ett ämne/ämbesblock vad som ligger till grund för betygssättningen. Inom exempelvis de samhällsorienterande ämnena upplever intervjuade elever att bedömningen är mest likvärdig medan den uppfattas variera mer inom de naturorienterande ämnena.

Lärare uppger att de samrättar nationella prov och även i flera ämnen stödjer varandra vid betygssättning. Det framkommer också att samarbete regelbundet sker i vissa ämnen som svenska och engelska samt samhällsorienterande ämnen, medan i andra knappt alls. Ämnesgrupper genomför också vissa analyser av betygsresultaten. Lärare uppger att ämnestiden dock mest upptas av praktiska frågor. Ämnesövergripande samarbete förekommer men det sker främst i arbetslagen.

Rektorerna bekräftar att samrättning sker och att kompetensutvecklingsinsatser har genomförts i kommunen avseende Kunskap och bedömning.

Utifrån skolans dokumentation av skriftliga omdömen-- som görs i Schoolsoft-- framgår också en variation mellan olika ämnen när det gäller hur tydligt omdömena anger vilka mål eleverna har uppnått eller inte. De flesta skriftliga omdömena innehåller även en bedömning av strävansmålen utifrån läroplanen. Utifrån att det tycks variera beroende på lärare och ämne/ämnesblock vad som ligger till grund för bedömning och betygssättning är det viktigt att rektorerna i det fortsatta utvecklingsarbetet säkerställer detta.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Fokus på lärande

Bedömning

Skolinspektionen bedömer att lärarna i högre grad behöver samverka så att eleverna ges möjlighet att få överblick och se sammanhang. Skolinspektionen bedömer också att skolan behöver vidta ytterligare åtgärder så att eleverna upplever undervisningen stimulerande i alla ämnen och att undervisningen i högre grad utgår från elevernas tidigare erfarenheter och kunskaper.

Författningsstöd

Lpo 94 avsnitt 2.2 Kunskaper

Lpo 94 avsnitt 1 Skolans värdegrund och uppdrag, avsnitt 2.2 Kunskaper, Mål att sträva mot

Motivering

Samverkan

Som nämnts pågår samverkan i vissa ämnen/ämnesblock och inom respektive arbetslag. Intervjuer med rektorer och personal bekräftar dock att förutsättningarna är begränsade på grund av schemat och brist på tid samt att ämneslagsarbetet ofta uteblivit. Eleverna uppger som exempel att det ibland ges olika budskap inom samma årskurs om vilka krav som gäller. Inför nästa läsår planerar skolan att blockläsa ämnen och ha längre arbetspass, vilket personalen och eleverna ser som ett viktigt utvecklingsområde.

Undervisningen

Manhemsskolan arbetar för att komma tillrätta med kunskapsresultaten särskilt för pojkar. Som nämnts ges stöd i olika former på individ-, grupp- och organisationsnivå. Tillsammans med företagarna i Kalix har skolan startat ett projekt "Kunskap ger arbete" i syfte att eleverna ska uppleva kunskap som meningsfull.

Elever, lärare och rektorer uttalar samstämmigt behovet av mer sammanhängande tid i ämnena för att skapa sammanhang och helhet. Rektorerna ska också inför nästa år ge förutsättningar för mer ämnesövergripande undervisning. I det arbetet ingår, enligt rektorerna, ett långsiktigt arbete med att omdefiniera arbetsuppgifter för eleverna. Ett redskap bland andra är de datorer som varje elev erhåller. Nästa år inför skolan även IUP-tid där elev och lärare tillsammans regelbundet ska följa elevens kunskapsutveckling i syfte att öka motivationen.

Vid intervjuer med elever, lärare och rektorer framkommer dock att det varierar beroende på lärare och ämne/ämbesblock hur väl elever upplever undervisningen stimulerande. Exempelvis framgår av intervjuer med elever och personal att undervisningen vanligtvis inte utgår från elevernas tidigare erfarenhet och kunskaper i ämnet. I en del ämnen anges kravnivån vara för hög medan den i andra ämnen anges vara lägre. Som nämnts tidigare tycks en del lärare nöja sig med att nå kravnivån för Godkänt. Av intervjuer med lärare och elever framgår att en del lärare tydligt varierar svårighetsgraden på uppgifterna. Eleverna lyfter även goda exempel där lärare varierar arbetsätt och redovisningsformer på ett sätt som bidrar till deras lust att lära. Det framkommer också att en hel del undervisning sker i form av enskilt arbete, där eleverna saknar ett tydligt sammanhang.

Enligt intervjuade lärare kan en lösning vara mer praktisk undervisning när det gäller arbetet med att nå fram till omotiverade pojkar. Lärarna anser sig dock inte ha resurser för detta. Däremot anser en del lärare att de nu har bättre förutsättningar att utmana elever att nå högre betyg eftersom skolan maximalt har 17 elever i varje klass.

I intervjuer framkommer att elever upplever att engagemanget för deras lärande varierar bland lärare. Rektorerna har ansvar för att skapa förutsättningar för lärarna att utveckla undervisningen.

Huvudområde: Enskild elevs rätt**Bedömningsområde: Särskilt stöd****Bedömning**

Skolinspektionen bedömer att de åtgärdsprogram som Manhemsskolan utarbetar behöver förbättras för att uppfylla grundskoleförordningens krav. Skolinspektionen bedömer också att arbetsgången och roller kring arbetet med särskilt stöd behöver tydliggöras för alla på skolan. Skolinspektionen bedömer vidare att samtliga elever som behöver studiehandledning på modersmålet inte får det.

Författningsstöd

5 kap. 1 § grundskoleförordningen

5 kap. 2 § grundskoleförordningen

Motivering*Åtgärdsprogram*

Manhemsskolan har en tydlig struktur för arbetet med åtgärdsprogram vilken är gemensam för kommunens skolor. Det pågår ett utvecklingsarbete och kompetensutveckling avseende arbetet med åtgärdsprogram. För Manhemsskolan kommer detta att arbetas med under hösten. Vid tillsynen använder skolan både de nya mallarna och gamla. Innehållet i de åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av uppfyller i huvudsak förordningens krav. Det framgår dock inte hur åtgärderna konkret ska följas upp och utvärderas. Programmen anger endast datum för uppföljning. Enligt grundskoleförordningen ska det av åtgärdsprogrammet framgå hur åtgärderna ska följas upp.

Utredning av behov av särskilt stöd

Manhemsskolan har en arbetsgång för arbetet med särskilt stöd. I intervjuer med rektorer, elevhälsopersonal och lärare framgår att den i högre grad behöver implementeras. Vid dessa intervjuer framkommer också att rektorerna i olika grad använder sig av elevhälsoteamets kompetenser i arbetet med att vidta åtgärder.

Intervjuade lärare ger en bild av att de med stöd av specialpedagog vidtar åtgärder inom arbetslaget och att komplicerade ärenden lyfts till elevhälsoteamet. Rektorerna uppger att lärarna i arbetslagen i första hand ska vidta åtgärder innan ärendet går vidare till elevhälsoteamet. Det framgår att det ibland kan dröja väl länge innan arbetslag anmäler ärendet till elevhälsoteamet. Elevhälsoteamet å sin sida ger en bild av att teamet inte alltid ges möjlighet att ta del av en del mer komplicerade elevärenden där deras olika kompetenser kunde tas tillvara. Som exempel nämns eleverna i skolans resursgrupp. Det framgår också i intervjuer med personal och rektorer att elevhälsoteamets roll och olika kompetenser inte är tydliggjord.

Enligt grundskoleförordningen ska rektor, om det genom uppgifter från skolans personal, en elev, elevens vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att en elev kan ha behov av särskilda stödinsatser, se till att behovet utreds. Rektorerna har visserligen ett självständigt ansvar att se till att elevernas behov utreds och vilka kompetenser som kan behövas i utredningsarbetet. Ett ärende kan både vara enkelt och komplicerat att utreda. Skolinspektionen vill framhålla vikten av att skolan tydliggör arbetsgången för alla vid utredning av elevers behov av stöd.

Studiehandledning på modersmålet

Modersmålsundervisning ges i thai, ryska och finska vid skolan. När det gäller studiehandledning ges det i thai och enligt skolledningen finns det elever på skolan som talar ytterligare andra språk och som behöver studiehandledning. Enligt Skolverkets statistik år 2009 finns vid Manhemsskolan 17 elever med utländsk bakgrund.

Enligt intervjuer med rektorerna gör skolan en bedömning av vilka elever som är i behov av studiehandledning på modersmålet. Rektorerna informerar om skolans behov till kommunens samordnare som fördelar tillgången till studiehandledning. Det framförs också att det är svårt att tillgodose studiehandledning då det saknas kompetens i olika språk i kommunen. Rektorerna måste ges förutsättningar att tillgodose de elever som behöver studiehandledning att de får det.